

Naturvärdesinventering

norr om Karsberget och Stor-Pållar

Gällivare kommun, Norrbottens län

2020-12-08

Denna rapport

UPPDRAG:	Naturvärdesinventering norr om Karsberget och Stor-Pållar
BESTÄLLARE:	Svenska kraftnät genom Rejlers Sverige AB
KONSULT:	Jakobi Sustainability AB
RAPPORT:	Mathias Molau
INVENTERING:	Liza Andersson och Mathias Molau
GIS:	Mathias Molau
KVALITETSGRANSKNING:	Magnus Lundström och Karolina Karlsdotter
FRAMSIDESBILD:	Utblick över aapamyr (Foto: Mathias Molau)

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Bakgrund	4
1.1. Uppdrag och syfte	4
1.2. Avgränsning	4
1.3. Allmän beskrivning av området och förekommande Natura 2000-naturtyper.....	5
1.4. Områdesskydd.....	8
2. Metod	10
2.1. Metodbeskrivning	10
2.2. Utförande.....	11
3. Resultat	12
3.1. Naturvärdesobjekt	12
3.2. Natura 2000-naturtyper.....	12
3.3. Naturvårdsarter	13
3.4. Skyddade arter enligt artskyddsförordningen.....	13
3.5. Rödlistade arter	14
3.6. Värdeelement.....	14
4. Samlad bedömning.....	15
4.1. Fortsatt arbete	15
5. Referenser	16

Bilaga 1. Objektskatalog L1-M570

Bilaga 2. Kartserie över naturvärdesobjekt

Bilaga 3: Biotopkartering av Råneälven

Sammanfattning

Jakobi Sustainability AB har av Svenska kraftnät genom Rejlers Sverige AB fått i uppdrag att utföra en naturvärdesinventering i ett område norr om Karsbergets naturreservat och det blivande naturreservatet Stor-Pållar.

Inventeringsområdet är ca 17 kilometer långt och cirka 1 000 ha stort. Området är näst intill obebyggt och består till stor del av skogsområden, vattendrag, myr- och våtmarker. Flera mindre vattendrag passerar inom området. Merparten av området är hårt brukat av skogsbruk men det finns mindre ytor av orörd skog eller skog med naturliga strukturer mellan produktionsytorna. Inom inventeringsområdet finns Råneälven, vilken utgör riksintresse för naturvård och Natura 2000-område och utgör det högsta naturvärdet i inventeringsområdet.

Vid naturvärdesbedömningen användes SIS-standarden för naturvärdesinventeringar (SS 199000:2014). NVI:n är utförd på fältnivå med tilläggen värdeelement (skyddsvärda träd), detaljerad redovisning av artförekomst och kartering av Natura 2000-naturtyper.

Under inventeringen identifierades och karterades åtta olika Natura 2000-naturtyper, cirka 300 fynd av naturvårdsarter, 230 fynd av rödlistade arter och 92 naturvärdesobjekt.

Naturvärdesobjekten i klass 1 domineras av Natura 2000-naturtyperna taiga och öppna mossar och kärr. Identifierade naturvärdesobjekt kan vara känsliga för biotopförluster genom avverkning samt av biotopdegradering genom markskador. Större markskador kan leda till att hydrologin påverkas och därigenom förändring av naturmiljön.

Skyddade arter noterade under naturvärdesinventeringen som kan komma att kräva särskild hänsyn är flodpärlmussla, lummerväxter, orkidéer och fåglar listade i fågeldirektivet.

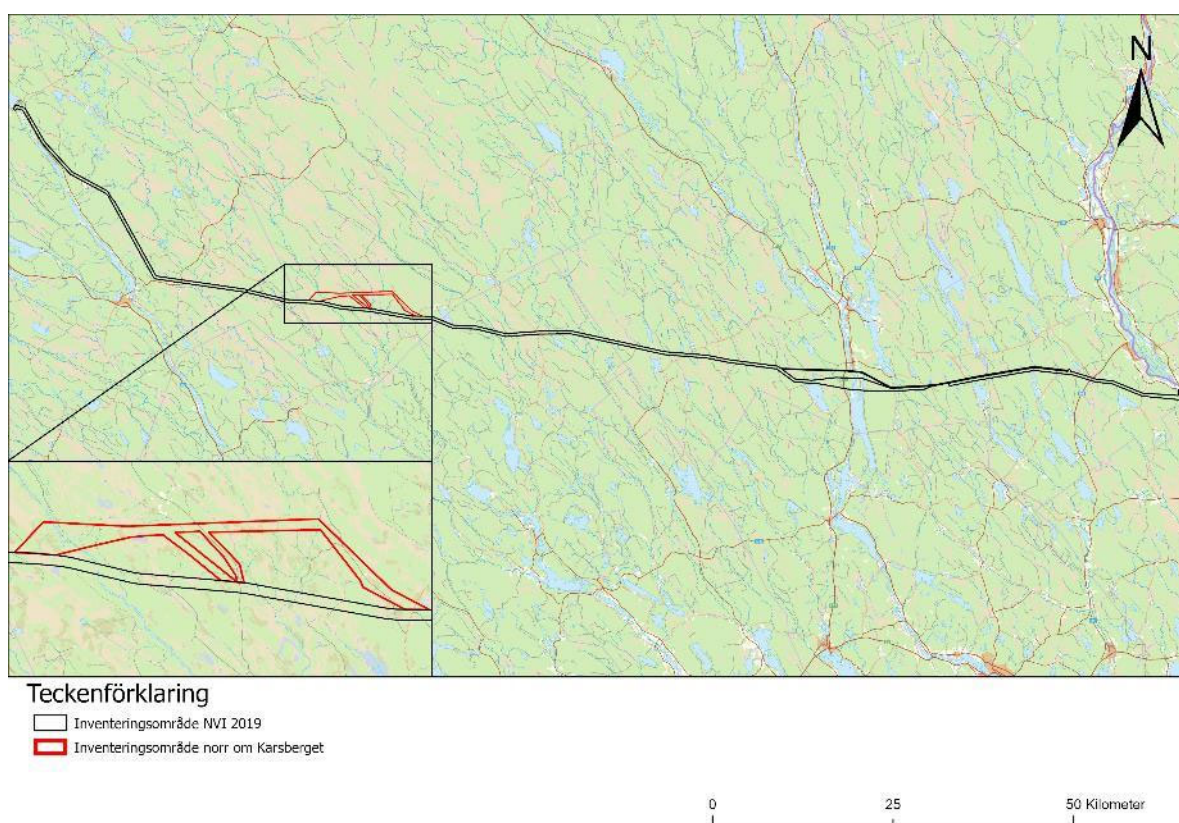
1. Bakgrund

1.1. UPPDRAG OCH SYFTE

Jakobi Sustainability AB har av Svenska kraftnät genom Rejlers Sverige AB fått i uppdrag att utföra en naturvärdesinventering (NVI) mellan Råneälv i Gällivare kommun till strax öster om Stor-Pållar, ett område med pågående reservatsbildning, se figur 1. Syftet med NVI:n är att lokalisera områden med förhöjda naturvärden och identifiera skyddade arter inför en planerad 400 kV luftledning.

1.2. AVGRÄNSNING

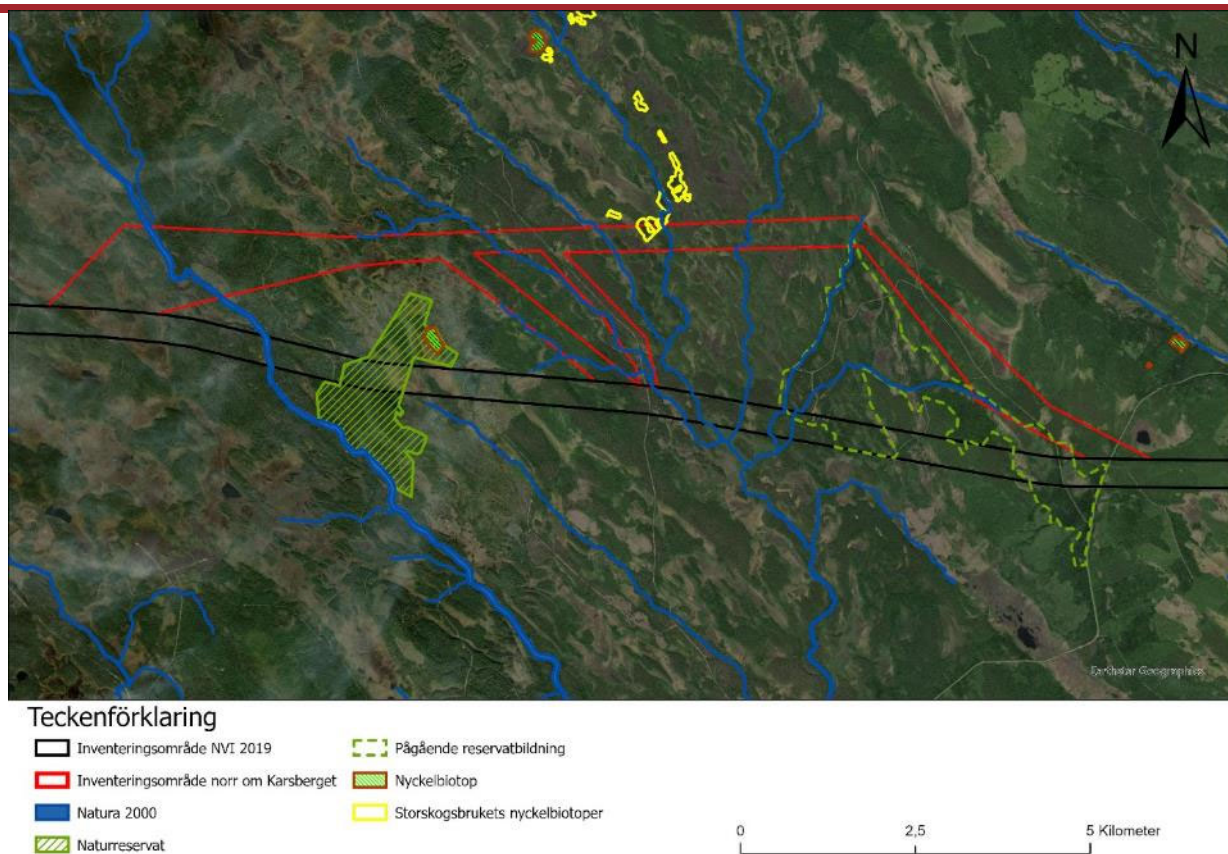
Inventeringsområde enligt avgränsning i Figur 1. Total area är ca 1 000 ha.

Figur 1. Översikt över inventeringsområdet.

Inventeringsområdet för denna NVI utgörs av en korridor (Figur 2) belägen norr om Karsbergets naturreservat och det blivande naturreservatet Stor-Pållar.

Inventeringsområdet är cirka 1 000 ha och 17 km långt med en varierande bredd mellan 240 och 1 350 meter. Detta för att det ska finnas en möjlighet att justera den planerade luftledningen inom ett större område med hänsyn till bland annat naturvärden. Vid Råneälv är korridoren bredare på grund av att hänsyn måste tas till en kulturmiljölämning, vilken består av en mindre bostad.

Figur 2. Översikt över inventeringsområdet.

1.3. ALLMÄN BESKRIVNING AV OMRÅDET OCH FÖREKOMMANDE NATURA 2000-NATURTYPER

Området är nästintill obebyggt och består till stor del av skogsområden, vattendrag, myr- och våtmarker. Råneälven passerar inom området. Merparten av området är hårt brukat av skogsbruk men det finns mindre ytor av orörd skog eller skog med naturliga strukturer mellan produktionsytorna.

Inom inventeringsområdet förekommer ett flertal Natura 2000-naturtyper varav taiga och aapamyrar dominerar till ytan bland de mer eller mindre intakta naturmiljöerna. Natura 2000-naturtyper är prioriterade naturtyper enligt EU:s art och habitatdirektiv som skall ges särskild uppmärksamhet. De flesta Natura 2000-naturtyper kräver en lång kontinuitet av naturliga processer för att kunna skapa höga naturvärden. De är därmed känsliga för mänskliga ingrepp. Exploatering i form av avverkning eller markbearbetning leder till förlust av strukturer, fragmentering och störningar i hydrologin. En del naturtyper är beroende av olika former av hävd eller störning som människor kan bidra med. Hotet för dessa är främst frånvaro av regelbunden störning. Under respektive naturtyp beskrivs de olika Natura 2000-naturtyperna mer ingående nedan.

1.3.1. Skog och träd

Naturtypen skog och träd definieras enligt svensk standard som naturmiljöer där artsammansättningen och biotopkvaliteterna främst präglas av förekomsten av träd.

9010 Taiga

Natura 2000-naturtypen utgörs av skogsmark i boreal-boreonemoral zon som präglas av lång kontinuitet och är eller är på god väg att bli naturskog med naturliga strukturer och goda ekologiska funktioner. Vanligen består trädskiktet främst av tall, gran och björk med inslag av sälg, asp och rönn. En fullgod taiga ska bland annat präglas av en naturlig dynamik med gamla träd och rikligt med död ved i olika nedbrytningsstadier. Naturliga störningsfenomen som stormfällning och brand bidrar till naturvärdet och skapar förutsättningar för en rik artsammansättning (Naturvårdsverket (2011_2).

Till följd av dagens intensiva skogsbruk har denna naturtyp minskat och fragmenterats kraftigt under de senaste årtiondena. Nu förekommer taiga främst i skyddade områden eller som mindre hänsynsytor i ett i övrigt brukat landskap. Taiga är idag därmed en hotad Natura 2000-naturtyp. Många arter som är knutna till taiga är rödlistade och hotas av fortsatt habitatförlust.

9050 Näringsrik granskog

Denna Natura 2000-naturtyp karakteriseras av näringsrika jordar med en örtrik flora. Skogen domineras av gran och krontäckningen är hög. Naturtypen är generellt belägen på platser med rörligt markvatten eller finsediment i sluttningar eller svackor i terrängen där näring ansamlas. En fullgod näringsrik granskog ska hysa liknande strukturer och dynamik som är viktig för taiga som en lång kontinuitet, död ved och naturlig hydrologi med mera (Naturvårdsverket, 2012). Näringsrik granskog är en hotad Natura 2000-naturtyp då den, liksom taiga, kraftigt minskat till följd av storskaligt skogsbruk.

9080 Lövsumpskog

Lövsumpskogar domineras vanligen i norra Sverige av glasbjörk med inslag av gråal, viden och gran. Marken är fuktig till blöt till följd av ytligt grundvatten eller ständiga översvämningar. Det genererar i sin tur en hög näringshalt och gynnar i regel ett frodigt fältskikt av starr och fräken med inslag av gräs och örter. För att naturtypen ska vara fullgod ska det finnas en lång skoglig kontinuitet med gamla och döda träd och markens hydrologi är så gott som opåverkad. En värdefull lövsumpskog kan hysa en mängd rödlistade arter bland mossor, lavar, svampar och landmollusker. Lövsumpskog är en hotad Natura 2000-naturtyp och är bland annat känslig för avverkning, dikning, fragmentering och brist på naturlig dynamik (Naturvårdsverket, 2011_3). Lövsumpskogar är också viktiga fågelbiotoper, i norra Sverige för bland annat videsparv (VU) och dvärgsparv (VU), se avsnitt 3.5 för förklaring av rödlistans förkortningar.

1.3.2. Myr

Naturtypen myr definieras enligt svensk standard som naturmiljöer där torvbildning förekommer.

7140 Öppna mossar och kärr

Denna Natura 2000-naturtyp beskrivs även som öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn. Den utgörs av trädlösa eller mycket glest trädklädda, torvbildande myrar som är näringsfattiga eller intermediära (medelhög näringshalt). Myrarna kan vara av plana (topogena) eller sluttande (soligena) kärr, mossar eller sumpkärr (mader). Även gungflyn som flyter på vatten ingår i denna naturtyp (Naturvårdsverket, 2011_5). Bottenskiktet domineras vanligen av vitmossor som kan förekomma med rik artvariation. I de mer intermediära delarna förekommer brunmossor. Fältskiktet utgörs vanligen av starr, halvgräs, ris och örter. Öppna mossar och kärr är relativt vanligt förekommande i norra Sverige och ses inte som en hotad naturtyp. Många kan dock vara mer eller mindre påverkade av omgivande skogsbruk, diken och vägar som har en dränerande påverkan eller tillför höga näringshalter. Torvbrytning har också länge varit ett hot mot naturtypen. Våtmarker har en viktig ekologisk funktion som renar och binder vatten i landskapet. Öppna myrar

är viktiga häcknings- och födosökningsplatser för vadare men även bland annat skogshöns söker föda här.

7310 Aapamyrar

Aapamyrar är stora (>20 ha), hydrologiskt sammanhängande myrkomplex. De centrala delarna ska antingen bestå av kärr eller blandmyr. I övrigt kan myrkomplexen även omfatta mossepartier och skogsklädda partier. Även småvatten som gölar, dråg, och bäckar med flera räknas till aapamyren. Därmed kan flera andra Natura 2000-naturtyper förekomma i en aapamyr. Naturvärdet ligger i aapamyrens storlek och variation samt betydelse för dess artsammansättning. Hydrologin och hydrokemin ska vara opåverkad av omfattande antropogena ingrepp och det bör förekomma naturliga hydromorfologiska strukturer som strängar och flarkar (Naturvårdsverket, 2011_6). Då aapamyrar omfattar stora arealer med olika strukturer kan de hysa en rik flora och fauna. Brun- och vitmossor liksom starr, halvgräs och örter knutna till fattiga myrar karakteriserar naturtypen. Aapamyrar är viktiga habitat för framförallt vadare och andra myrhäckande fåglar som kräver stora intakta myrområden.

91D0 Skogsbevuxen myr

Natura 2000-naturtypen utgörs av myrar med trädsikt. Marken ska vara torvbildande och krontäckningen mellan 30–100 %. Trädklädda kärr med en krontäckning över 70 % förs dock till sumpskog eller taiga.

Skogsbevuxen myr förekommer generellt i kanten av öppna myrar och bildar naturliga bryn mellan skog och öppen myr. Brynzoner utgör viktiga livsmiljöer för insekter och fåglar som både nyttjar öppna och trädklädda myrmiljöer (Naturvårdsverket, 2011_7). Brynzoner kring öppna myrar skapar också stabilitet åt myren och bromsar avrinning och näringstillförsel från skogen, något som kan påverka myren negativt om den angränsande skogen är starkt präglad av skogsbruk eller andra mänskliga ingrepp.

Det är heller inte ovanligt att skogsbevuxna myrar bildas när öppna myrar helt växer igen, ofta på grund av en förändrad hydrologi. En fullgod skogsbevuxen myr ska exempelvis ha en opåverkad hydrologi och inte präglas av omfattande skogsbruk eller torvbrytning. Gammal död ved och gamla träd är goda biotopkvaliteter. Skogsbevuxen myr är inte en hotad naturtyp i Sverige.

1.3.3. Grund sjö

Naturtypen grund sjö definieras enligt svensk standard som en permanent vattensamling >1 ha med botten inom den fotiska zonen.

3160 Myrsjöar

Myrsjöar är naturliga sjöar och småvatten med relativt näringsfattigt vatten brunfärgat av torv eller humusämnen och ett naturligt lågt pH. Vegetationen är gles och ofta bestående av flytbladsväxter och akvatiska mossor. Myrvegetation, gles starr och flytande vitmossebestånd som i regel bildar gungflyn (Naturvårdsverket, 2011_9).

1.3.4. Småvatten

Naturtypen småvatten definieras enligt svensk standard som en vattensamling, permanent eller tillfällig, <1 ha.

7160 Källor och källkärr

Källor och fattiga-intermediära källkärr som påverkas av strömmande mineralrikt grundvatten. Små källbäckar kan förekomma. Källmiljön och källbäckarna karakteriseras av jämn och låg vattentemperatur med en rik och ofta speciell flora (Naturvårdsverket, 2011_11).

1.3.5. *Vattendrag*

Naturtypen vattendrag definieras enligt svensk standard som ett rinnande vatten längs en sänka i jordytan som älvar, åar, bäckar och diken.

3260 Mindre vattendrag

Små till medelstora naturliga vattendrag eller delar av vattendrag i flacka landskap samt i skogs och bergslandskap. Naturliga variationer av vattenståndet med lugna till forsande vattendragssträckor. Vattendragen har en vegetation med inslag av flytbladsväxter, undervattensväxter och/eller akvatiska mossor (Naturvårdsverket, 2011_12).

3210 Större vattendrag

Större naturliga vattendrag (huvudfåror och större biflöden av älvar och åar) eller delar av vattendrag med relativt näringsfattigt och klart vatten. Vattendynamiken är skiftande. I mynningsområdet är vattendragen mer näringsrika eftersom eroderat sediment och näring från de övre delarna transporteras nedströms. Vattendraget får inte vara avsevärt påverkad av eutrofiering, försurning eller fysisk påverkan (Naturvårdsverket, 2011_13).

1.3.6. *Limnisk strand*

Naturtypen limnisk strand definieras enligt svensk standard som miljön mellan lågvattenlinje och högvattenlinje längs sjöar och vattendrag.

6450 Svämängar

Gräsmarker längs med större vattendrag norr om den naturliga Norrlandsgränsen som översvämmas under vår och sommar. Naturtypen har använts eller används fortfarande som slåtterängar (s.k. raningar). Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0–30 %. Naturtypen omfattar sådana marker som ännu hålls öppna genom hävd och/eller naturliga störningar. (Naturvårdsverket, 2011_14).

1.4. **OMRÅDESSKYDD**

1.4.1. *Strandskydd*

Inom inventeringsområdet förekommer generellt strandskydd 100 meter från högvattenlinjen längs vattendragen.

1.4.2. *Natura 2000*

Natura 2000-området Råneälven (SE0820431) omfattar älven, dess biflöden och närområden till dessa. Råneälven är ett stort naturligt vattendrag som består av en outbyggd skogsälv. Älven är en av få älvar inom EU med en relativt stark vildlaxstam. De bevarandevärda naturtyper och arter som finns längs älven är beroende av ett naturligt fluktuerande vattenstånd. I avrinningsområdet finns flera mindre vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor som är relativt opåverkade av människan och har höga naturvärden.

1.4.3. Riksintresse för naturvård

Ett riksintresse för naturvård, 3 kapitlet 6 § miljöbalken (MB), ligger inom inventeringsområdet. Det är Råneälven (NRO-25-034). Inventeringskorridoren berör korsar över Råneälven. Riksintresset avser att skydda berg, fauna, flora, lösa avlagringar samt älvdalen.

1.4.4. Naturreservat

Inga naturreservat finns inom inventeringsområdet, då Karsbergets naturreservat och Stor-Pållars blivande naturreservat undviks.

1.4.5. Nyckelbiotoper och biotopskydd

Inga nyckelbiotoper eller biotopskyddsområden förekommer inom inventeringsområdet. Storskogsbrukets nyckelbiotoper förekommer i centrala delen av inventeringsområdet.

1.4.6. Artförekomst

En utsökning efter naturvårdsarter har gjorts på Artportalen (ArtDatabanken 2020) i syfte att ta reda på vilka arter som tidigare observerats i området. Utsökningen har gjorts med årsintervallet 1 juni 2000 till 1 juni 2020. Inga observationer har rapporterats till Artportalen inom detta tidsintervall i inventeringsområdet.

2. Metod

I arbetet med att kartlägga området har den standardiserade metoden Naturvärdesinventering på fältnivå medel (SS 19900:2014) använts, fortsatt benämnd som standarden. Nedan beskrivs metoden i korthet. För fullständig metodbeskrivning, se Svensk standard SS 19900:2014 (SIS 2014_1, SIS 2014_2).

2.1. METODBESKRIVNING

En naturvärdesinventering innebär identifiering av geografiska områden som har betydelse för biologisk mångfald. Områden med förhöjda naturvärden avgränsas som naturvärdesobjekt (NVO). De klassificeras och beskrivs utifrån naturvärden och dess betydelse för den biologiska mångfalden.

En naturvärdesbedömning görs utifrån två kriterier:

Biotopvärde: Ekologiska förutsättningar för biologisk mångfald och hotade eller sällsynta biotoper.

Artvärde: Förekomsten av naturvårdsarter (arter som omfattas av artskyddsförordningen, typiska arter beslutade av EU-kommissionen, rödlistade arter och signalarter) eller artdiversitet. Ytterligare naturvårdsarter kan användas vid inventeringen, med motivering till varför de är valda.

Om naturvärdesbedömningen av någon anledning inte kan ge ett säkert resultat ska det anges att bedömningen är preliminär.

De två kriterierna för naturvärdesbedömningen vägs samman och resulterar i en naturvärdesklass. Naturvärdesklasserna är i grundutförandet indelade i tre olika klasser (1–3) och en fjärde klass kan läggas till.

2.1.1. Naturvårdsarter

Naturvårdsarter är arter som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Många naturvårdsarter har uppmärksammats av naturvårdsskäl och är upptagna i fågel- och habitatdirektivets listor (Rådets direktiv 92/43/EEG) eller upptagna på Naturvårdsverkets lista över rödlistade arter. Naturvårdsarter innefattar också signalarter (vilka indikerar ett visst naturvärde) som nyttjas vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Nitare, 2019) och regionala och lokala ansvarsarter.

2.1.2. Rödlistade arter

Rödlistade arter är arter som är upptagna i Rödlistan, som tas fram av ArtDatabanken vid SLU och fastställs av Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten. Rödlistning är ett system som utvecklats av den internationella naturvårdsunionen (IUCN). Rödlistningen är en prognos över risken för enskilda arter att dö ut från Sverige vilket har bedömts kvantitativt. Hotkategorierna redovisas i Tabell 1 nedan. Arter i hotkategorierna CR, EN och VU räknas som hotade (SLU ArtDatabanken_1, 2020).

Tabell 1. Rödlisans kategorier.

NATIONELLT UTDÖD	AKUT HOTAD	STARKT HOTAD	SÄRBAR	NÄRA HOTAD	LIVSKRAFTIG	KUNSKAPS- BRIST	EJ BEDÖMD
RE	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NA/NE

2.2. UTFÖRANDE

Denna NVI är utförd på fältnivå medel, vilket innebär att inventeringen identifierar och avgränsar naturvärdesobjekt ned till en yta av 0,1 ha, alternativt linjeformade objekt med en längd på 50 meter eller mer, och en bredd på 0,5 meter eller mer.

Avsteg från standarden har gjorts avseende identifiering och kartläggning av landskapsobjekt. Då inventeringsområdet är mycket långsmalt hade detta i stor utsträckning inneburit kartläggning utanför inventeringsområdet. Det bedöms inte tillföra ytterligare information till de identifierade naturvärdesobjekten i det här fallet.

I Tabell 2 redovisas de tilläggs till standarden som använts vid inventeringen. Avsteg från standarden har även gjorts för tillägget redovisning av värdeelement och detaljerad redovisning av artförekomst. Dessa redogörs i form av shapefiler då redovisning i karta eller med koordinater bedöms bli överskådligt och svårt att presentera då underlaget är mycket stort.

Analys och kartframställning har utförts i ArcGIS Pro och i koordinatsystemet SWEREF99_TM. Shapefiler levereras till Svenska Kraftnät tillsammans med denna rapport.

Inventeringen utfördes i juli 2020 av Mathias Molau och Liza Andersson, Jakobi Sustainability AB.

Teknik som användes var handkikare, lupp (lichen candelaris, 10 x) och handdator med Arcgis collector där all data insamlades digitalt med positioner.

Tabell 2. Tillägg till naturvärdesinventeringen.

TILLÄGG	BESKRIVNING
Värdeelement	Förekomst av värdeelement identifieras med punktobjekt i karta.
Detaljerad redovisning av artförekomst	Förekomster av naturvårdsarter som påträffas under inventeringen noteras i karta med en noggrannhet på 10–25 meter.
Kartering av Natura 2000-naturtyp	Eventuella Natura 2000-naturtyper inom inventeringsområdet identifieras, avgränsas och statusbedöms.

Under 2020 genomfördes en biotopkartering av Råneälven, se bilaga 3. Data från denna har vägts in i naturvärdesbedömningarna.

3. Resultat

3.1. NATURVÄRDESOBJEKT

Naturvärdesinventeringen har identifierat 92 naturvärdesobjekt varav 8 objekt som bedöms hysa högsta naturvärde – naturvärdesklass 1, 43 objekt som bedöms hysa högt naturvärde – naturvärdesklass 2 och 41 objekt som bedöms hysa påtagliga naturvärden – naturvärdesklass 3. Totalt utgör naturvärdesobjekten ca 300 ha, se Tabell 3.

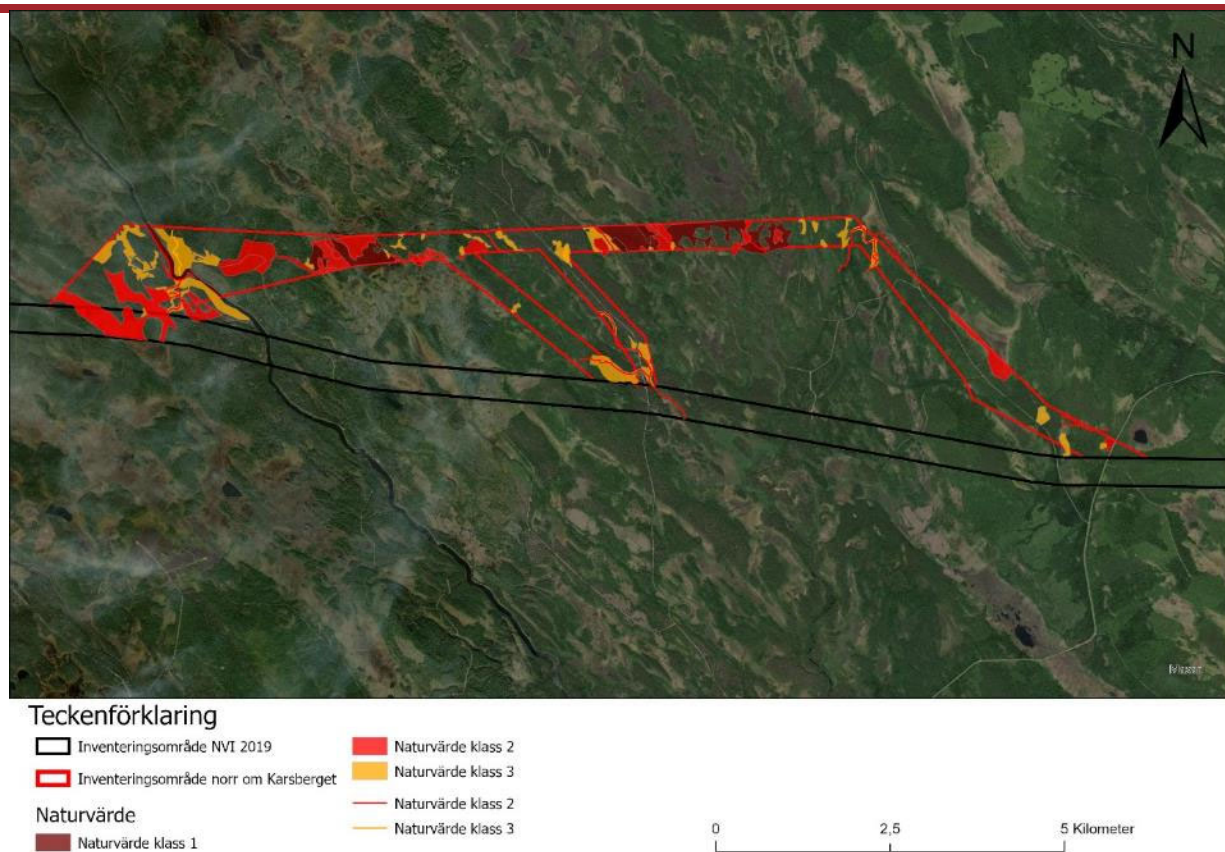
Samtliga naturvärdesobjekt finns samlade i bilaga 1 tillsammans med information om objektens naturtyp, biotop, eventuellt Natura 2000-naturtyp, områdesskydd samt en beskrivning och bedömning av områdets naturvärden. Objekten återges även i kartor, bilaga 2.

3.2. NATURA 2000-NATURTYPER

Naturvärdesinventeringen har identifierat åtta Natura 2000-naturtyper. En sammanställning av dessa redovisas i Tabell 3. Natura 2000-naturtyper identifierade under naturvärdesinventeringen. Se objektkatalogerna i bilaga 1–2 för vilka Natura 2000-naturtyper som förekommer i respektive naturvärdesobjekt samt statusbedömningen av dessa.

Tabell 3. Natura 2000-naturtyper identifierade under naturvärdesinventeringen.

NATURTYP (ENLIGT SVENSK STANDARD)	NATURA 2000-NATURTYP	HEKTAR INOM INVENTERINGS- OMRÅDET	% AV HELA INVENTERINGS- OMRÅDET (1 000 ha)
Skog och träd	9010 Taiga	~ 63	6,3
Myr	7140 Öppna mossar och kärr	~ 85	8,5
	7310 Aapamyrar	~34	3,4
	91D0 Skogsbevuxen myr	~ 32	3,2
Småvatten	7160 Källor och källkärr	~ 1	<1
Vattendrag	3210 Större vattendrag	~ 11	~1
	3260 Mindre vattendrag	~ 3	<1
Limnisk strand	6450 Svämängar	~ 1	<1
Total		230	23

Figur 3. Identifierade naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet.

3.3. NATURVÅRDSARTER

En stor mängd naturvårdsarter, cirka 300 fynd, noterades i inventeringen. Fynden av naturvårdsarterna redovisas under respektive naturvärdesobjekt i bilaga 1.

3.4. SKYDDADE ARTER ENLIGT ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN

Skyddade arter som noterats redovisas nedan i Tabell 4. För fåglar redovisas rödlistade arter, arter från fågeldirektivet, samt prioriterade arter enligt Skogsstyrelsens bilaga 4 (Skogsstyrelsen, 2020). Lummerväxter, flodpärlmussla, bäver, vanlig groda, doftticka och alla orkidéer är fridlysta i Sverige.

Tabell 4. Skyddade arter observerade under naturvärdesinventeringen.

FÅGLAR		
Bändelkorsnäbb	Järpe	Tretåig hackspett
Buskskvätta	Mindre hackspett	Videsparv
Nordlig gransångare	Lavskrika	Trana
Drillsnäppa	Orre	
Gök	Sångsvan	
Spillkråka	Tjäder	
Kungsfågel	Tornseglare	
KÄRLVÄXTER		
Fläcknycklar	Knärot	Spindelblomster
Revlummer	Plattlummer	
ÖVRIGA		
Bäver	Vanlig groda	Doftticka
Flodpärlmussla		

3.5. RÖDLISTADE ARTER

Under NVI:n gjordes cirka 230 fynd av 25 olika rödlistade arter. Av hotade arter (CR, EN & VU) noterades förekomster av rynkskinn (VU), tornseglare (VU), och videsparv (VU).

3.6. VÄRDEELEMENT

Sammanlagt 32 värdeelement identifierades och utgörs främst av hålträd, döda träd, äldre solitära sälgar, aspar och äldre barrträd (≥ 200 år) samt källor.

4. Samlad bedömning

I inventeringsområdet utgörs de stora naturvärdena av Råneälv, större aapamyrskomplex och äldre barrskogsmiljöer. Ett flertal myrar har klassats i naturvärdesklass 1 och 2 med Natura 2000-naturtypen aapamyr eller öppna mossar och kärr. De flesta av de stora vattendragen i området ingår i Råneälvens vattensystem, vilket betyder att de ingår i Råneälvs Natura 2000-område. Äldre skogsmiljöer i området finns ofta intill de större aapamyrskomplexen, där markförhållanden utgör ett hinder för skogsbruket. Stora fågelvärden kan finnas i inventeringsområdet, men eftersom inventeringen utfördes efter häckningssäsongen är det svårt att bedöma fågelförekomsten i området.

Sammanlagt 92 naturvärdesobjekt har identifierats i naturvärdesinventeringen. Naturvärdesobjekten utgör cirka 30 % av inventeringskorridorens yta, där en större del består av mindre, fragmentiserade ytor. Största delen (~ 70 %) av inventeringskorridoren består av monokulturer med produktionsskog och avverkningsytor med låga eller obetydliga naturvärden.

Naturvärden som lämnats av skogsbruket, som storskogsbrukets nyckelbiotoper och hänsynsytor med hålträd, äldre träd, död ved och grova lövträd är fåtaliga i inventeringsområdet och av ett stort värde för bland annat fågel- och insektsfaunan i landskapet.

Naturvärdesklassade områden, särskilt områden av klass 1 och 2 men även lägre klasser, kan vara särskilt känsliga ur ekologisk synpunkt. I hushållningsbestämmelserna 3 kap 3§ MB står att "mark och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön".

Identifierade naturvärdesobjekt kan vara känsliga för biotopförluster genom avverkning samt av biotopdegradering genom markskador. Större markskador kan leda till att hydrologin påverkas och därigenom förändring av naturmiljön. Våtmarker och vattendrag kan vara känsliga för avvattning, dikning, körskadorna och grumling samt utsläpp av föroreningar.

Påverkan på miljöer genom avverkningar, ledningsdragnings eller anläggning av skogsbilvägar kan leda till fragmentisering och isolering av vissa organismers populationer. På landskapsnivå utgör fragmentering ett betydande hot genom att partier med äldre skog förekommer allt mer isolerat och genom att sammanhängande områden med kontinuitetsskogar splittras upp genom avverkningar (ArtDatabanken 2020).

Några skyddade arter som kan komma att kräva särskild hänsyn är flodpärlmussla, lummerväxter, orkidéer, och fåglar listade i fågeldirektivet (skyddade enligt 4–9 §§ artskyddsförordningen). Fåglar som kan komma att behöva ges särskild hänsyn är tjäder, orre, myrhäckande fåglar, rovfåglar, ugglor och hackspettar.

4.1. FORTSATT ARBETE

Under naturvärdesinventeringen 2020 identifierades en del skyddade fågelarter som bör utredas vidare för att säkerställa arternas förekomst i området och vilka skydds- och hänsynsåtgärder som bör vidtas. Fördjupade artinventeringar rekommenderas under 2021 på tjäder och orre för att lokalisera större spelplatser (≥ 5 tuppar). En fågelinventering av alla myrobjekt och naturvärdesobjekt med klass 1 eller 2 rekommenderas under 2021, då många av objekten besöktes efter häckningssäsongen (maj-juni).

5. Referenser

- ArtDatabanken (2020). Statens Lantbruksuniversitet. URL: www.artportalen.se. Datum för uttag: 2020-06-01.
- ArtDatabanken_1 (2020). *Rödlistade arter i Sverige 2020*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- ESRI (2015). DigitalGlobe, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, AEX, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, swisstopo, och the GIS User Community.
- Länsstyrelserna (2019). <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/> Datum för uttag: 20-09-13.
- Naturvårdsverket (2012). *Vägledning för 9050 Näringsrika granskogar*.
- Naturvårdsverket (2011). *Vägledning för 9010 Taiga*.
- Naturvårdsverket (2011_2). *Vägledning för 9080 Lövsumpskog*.
- Naturvårdsverket (2011_3). *Vägledning för 91E0 Svämlövsskog*.
- Naturvårdsverket (2011_4). *Vägledning för 7140 Öppna mossar och kärr*.
- Naturvårdsverket (2011_5). *Vägledning för 7310 Aapamyrar*.
- Naturvårdsverket (2011_6). *Vägledning för 91D0 Skogsbevuxen myr*.
- Naturvårdsverket, (2011_7). *Vägledning för 3160 Myrsjöar*.
- Naturvårdsverket, (2011_8). *Vägledning för 7160 Källor och källkärr*.
- Naturvårdsverket, (2011_9). *Vägledning för 3260 Mindre vattendrag*.
- Naturvårdsverket, (2011_10). *Vägledning för 3210 Större vattendrag*.
- Naturvårdsverket (2011_11). *Vägledning för 6450 Svämängar*.
- Naturvårdsverket (2009). Handbok 2009:2 *Handbok för artskyddsförordningen del 1 - Fridlysning och dispenser*.
- Nitare, Johan (2019). *Skyddsvärd skog Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*, Skogsstyrelsens Förlag.
- SIS (2014_1). *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. SIS 199000:2014. Publicerad 2014-06-25, utgåva 1.
- SIS (2014_2). *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Teknisk rapport*. SIS-TR 199001:2014. Publicerad 2014-06-25, utgåva 1.
- Skogsstyrelsen (2020). Skogens Pärlor URL: www.kartor.skogsstyrelsen.se/kartor Datum för uttag: 2020-07-09.

JAKOBI SUSTAINABILITY AB
Sven Hultins gata 9D . 412 88 Göteborg
+46 (0)70-345 26 09 . info@jakobiab.se .